

Editorial Board

Editor in Chief

Mark Zilberman, MSc, Shiny World Corporation, Toronto, Canada

Scientific Editorial Board

Viktor Andrushhenko, PhD, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, President of the Association of Rectors of pedagogical universities in Europe

John Hodge, MSc, retired, USA

Petr Makuhin, PhD, Associate Professor, Philosophy and Social Communications faculty of Omsk State Technical University, Russia

Miroslav Pardy, PhD, Associate Professor, Department of Physical Electronics, Masaryk University, Brno, Czech Republic

Lyudmila Pet'ko, Executive Editor, PhD, Associate Professor, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

IntellectualArchive, Volume 7, Number 2

Publisher : Shiny World Corp.
Address : 9200 Dufferin Street
P.O. Box 20097
Concord, Ontario
L4K 0C0
Canada

E-mail : support@IntellectualArchive.com
Web Site : www.IntellectualArchive.com
Series : Journal
Frequency : Bimonthly
Month : March/ April 2018
ISSN : 1929-4700
Trademark : **IntellectualArchive™**

© 2018 Shiny World Corp. All Rights Reserved. No reproduction allowed without permission. Copyright and moral rights of all articles belong to the individual authors.

Intellectual Archive

Volume 7

Number 2

March/April 2018

Table of Contents

Physics

J. Hodge	STOE electric charge	1
J. Hodge	Experiment supports STOE model and rejects the traditional model of a coulomb field	11

Religious Studies

G.Jegede, T. Bello, F.Ojo	Water Symbolism in Religious Practice: a Case Study of The Celestial Church of Christ [C.C.C.] in Ekitiland (Nigeria)	15
G.Jegede, F.Ojo	The Phenomenon of Schisms in the Church: a Case Study of the Cherubim and Seraphim	26
M. Nesprava	The Essence and Prospects of the Theory of Euro-Islam	38

Philosophy

J. Hodge	Criteria for Fundamental Physics Principles	44
----------	---	----

Linguistics

O. Drapak	Proper Names with Different Ends of Dictionary Forms in Ukrainian and in English Languages, Popular in Ukrainian Linguistic Society in the End of XX – in the Beginning of XXI Centuries	53
O. Drapak	The Interjection as a Component of Actively Common Lexical Composition of the Ukrainian Language of the Post-Soviet Period and as an Object of Learning of Foreigners	60

Social Work

Y. Spivak	Social Protection: Interdisciplinary Aspect	68
-----------	---	----

Education

I. Bilianska	The Pedagogical Sequence for Audiobook Listening Instruction of Ukrainian Pre-service Teachers	80
I. Nadezhkina	Charity as a Result of the Educational Activity of Ukrainian Intelligentsia in the South of Ukraine: the Second Half of the XIXth – and Early XXth Centuries	96
O. Lytvynenko	Pedagogical Conditions for Forming Social Activity in Primary School Children	107
N. Skiba	Professional Development of English Teachers for Specific Purposes in the United Kingdom	115
O. Ponomarova	Technology of Upbringing Tolerance in Senior School Pupils in the Process of School Self-Government	125
	Manuscript Guidelines. Where to Find Us	132

Pedagogical Conditions for Forming Social Activity in Primary School Children

Lytvynenko Oxana

*Applicant at the Department of Theory and History of Pedagogy
Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv)*

Abstract

The concept "social activity" and "pedagogical conditions" are analyzed. Described approaches by native scientists to understanding definitions the concepts "condition" and "pedagogical condition" and their etymology for forming social activity in primary school children are given.

Defined levels of pedagogical conditions: 1) the personal characteristics; 2) the conditions of this process realization (training, education).

Pedagogical conditions are characterized as a set of objective possibilities of content, forms, methods, which give positive results in social activity upbringing of primary school children: 1) maintenance and organization of primary school children's activities; 2) interaction and communication in a group; 3) pedagogical interaction between teachers and pupils; adaptation of primary school children to new education environment; 4) interaction of educational institution with surrounding environment.

Key words: social activity, pedagogical conditions, primary school children.

Актуальність дослідження. Сучасна українська освіта все більше звертається до проблеми виховання молодшого школяра. Оновлення сучасних підходів пов'язано з відродженням нації, нових орієнтацій на європейські цінності. У молодшій школі одним з актуальних завдань є створення такої системи виховання, результатом якої був високий рівень розвитку соціальної активності, що сприяє досягненню благ як для себе так і для інших, розвинути особистість здатну до саморозвитку та самоосвіти, молодшого школяра який вміє застосовувати набуті знання. У Концепції Нової української школи з акцентовано на необхідності досвіду формування партнерської взаємодії молодшого школяра з іншими людьми, набуття ними соціальних навичок, що дають підґрунтя для подальшого навчання у школі та життя у демократичному світі.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні початкова школа є найважливішим фактором формування нових необхідних життєвих компетенцій. У зв'язку з цим, соціальна активність є однією з ключових компетенцій визначених «Рекомендаціями Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя».

Виховання соціально активної дитини здійснюється в організованому навчально-виховному процесі школи, ліцею, гімназії тощо. Педагогічні умови та принципи реалізації запорука успішного здійснення виховного процесу.

Через що, виникає потреба у розробці відповідних педагогічних умов виховання соціальної активності особистості школяра [4; 5; 6; 7; 11; 12; 13; 14].

Проблема виховання соціальної активності (СА) педагогічних умов у закладах середньої освіти знайшла своє відображення у наукових працях А. Алексюк, В. Безпалько, І. Беха, В. Бондар, Р. Гуревич, Л. Петько, В. Тернопільської [14; 15; 16], І. Якіманської.

Соціальну активність молодшого школяра ми розуміємо як внутрішній регулятор діяльності людини в соціумі. Виховання соціальної активності молодшого школяра де термінується педагогічними умовами.

Поняття «умова», за визначенням Великого тлумачного словника сучасної української мови, трактується як необхідна обставина, що уможливорює здійснення, створення, утворення, чого-небудь, або сприяє чомусь [1, с. 1506].

Умова – це те, від чого залежить дещо інше (обумовлює); істотний компонент комплексу об'єктів (речей, їх станів, взаємодії), з наявності якого з необхідністю випливає існування даного явища. Саме педагогічні умови – це одна зі сторін закономірності певного (виховного, навчального) процесу [2, с. 126–174].

Вітчизняні вчені сучасності виділяють кілька рівнів педагогічних умов: по-перше – це особистісні характеристики, які детермінують успішність протікання навчально-виховного процесу. Другий рівень педагогічних умов безпосередні обставини реалізації процесу (навчання, виховання), зокрема, класичні педагогічні умови. До таких належать: 1) зміст та організація діяльності молодших школярів; 2) міжособистісні відносин, спілкування в групі; 3) відносин педагогів зі школярами; адаптація молодших школярів до нового освітнього середовища; 4) взаємодія навчального закладу з навколишнім середовищем та ін. [10, с. 90–92].

Вітчизняна вчена М.Малькова визначає педагогічні умови, як «сукупність зовнішніх та внутрішніх обставин (об'єктивних заходів) освітнього процесу» які забезпечують найбільш ефективне досягнення дидактичної мети [3, с. 98].

В.Тернопільська, виділяє наступні педагогічні умови виховання соціально-комунікативної культури учнів загальноосвітньої школи в позаурочній виховній діяльності визначила: застосування у виховній діяльності ефективних форм, методів виховання соціально-комунікативної культури; розвиток емоційно-ціннісного ставлення до соціально-комунікативної культури як особистісної цінності; систематичне діагностування та корекція рівнів вихованості соціально-комунікативної

культури; організацію пізнавальної, комунікативної, суспільно й особистісно значущої діяльності дітей у школі; формування позитивних моделей взаємодії «педагог-вихованець-дитячий колектив-батьки»; науково-методичне забезпечення виховного процесу; створення дитячого самоврядування для самоствердження кожного вихованця та підвищення соціального статусу у середовищі однолітків (задоволення потреби у захищеності, повазі, підтримці, визнанні) [13].

Отже, під педагогічними умовами розуміємо сукупність об'єктивних можливостей змісту організаційних форм і методів, прийомів, можливостей здійснення, що забезпечують ефективне виховання соціальної активності молодших школярів.

Учні початкової школи є особливою соціальною групою, оскільки значною мірою ще не визначають, не усвідомлюють свою соціальну роль, що актуалізує створення відповідних педагогічних умов вихованню у них соціальної активності. Аналіз наукової, методичної літератури, опитування вчителів, вихователів дозволяє виділити наступні педагогічні умови: 1) забезпечення спрямованості позаурочної діяльності закладів середньої освіти на формування СА, конструктивної взаємодії молодших школярів; 2) педагогічна підтримка молодших школярів у вияві ними соціальної активності на основі партнерської взаємодії; 3) підготовка педагогів до формування соціальної активності молодших школярів.

Виховання соціальної активності завдяки сюжетно-рольовій грі має сприяти предметно-ігрове середовище, яке комфортне віку дитини та допомагає змодельовати соціальні взаємовідносини, та навчитися орієнтуватися в них.

Дотримання та підпорядкування правилам гри стимулює формування довільної регуляції поведінки. Формувати творчий підхід допомагає гра «Уяви себе...» Після прочитаного твору діти розподіляються на групи у яких кожна з груп отримує завдання. «Уяви, що ти зоозахисник. Переконай мисливців не вбивати тварин та птахів». «Уяви себе журналістом літературного журналу. Візьми інтерв'ю у автора книги. Підготуй запитання: «Завтрашній характер – у сьогоднішньому вчинкові», «Чарівні слова відкривають серця», розгляд в групах життєвих ситуацій «Як би я вчинив...».

Рольова гра «Вчимося спілкуватися!», «Планета справжніх друзів» має на меті навчити дітей товаришувати, знаходити нових друзів, знаходити вихід з конфліктних ситуацій, бути добрим і вихованим по відношенню до оточуючих.

Розподілившись на групи дітям пропонувалось пограти в «Парад планет»: придумати назву до придуманої «своєї» планети, її населення, правила взаємовідносин, події, вирішення конфліктних ситуацій. Під час проведення бесід також учням можна запропонувати розігрування ситуацій по темі. Наприклад, під час бесіди «Дружба починається з посмішки» пропонувалось пограти в рольову гру «Познайомся з тим хто поруч». Діти мали знайти необхідні слова, дії, щоб ближче познайомитися з дитиною поруч, або з тим хто подобається.

Необхідною умовою рольової гри є підведення підсумків, рефлексія. Гра «Магазин» навчила дітей виходити з конфліктної ситуації. Одна дитина була продавцем, інша – виконувала роль невдоволеного покупця. Продавець мав вдовольнити покупця доброзичливістю, культурою спілкування та посмішкою. Після гри велося обговорення поведінки та запропоновувалися альтернативні варіанти. «День народження» рольова гра, у результаті якої діти здобудуть досвід поводження у ролі іменинника, або гостя. Іменинник має розпочати цікаву розмову, або гру для всіх. Гості мають поводити себе по відношенню до іменинника так, щоб задовольнити його. При обговоренні теми « Як вийти з конфліктної ситуації» грали в гру «Чарівна квітка». По черзі діти були чарівниками, підходячи до дитини зі словами: «Чарівною квіткою перетворюю тебе в ... , тому що...». Підводячи підсумки вчителю зрозуміло про симпатії та антипатії у класі, групі.

Підводячи підсумки, діти обговорюють та розуміють мораль з вигаданої ситуації, емоційний та стратегічний досвід, яким можна користуватися у життєвих ситуаціях. Рефлексія гри допомагає вчителю виявити та у подальшому опрацьовувати, розвивати та виховувати ті якості, які будуть сприяти позитивним взаєминам молодших школярів.

Одним з джерел отримання знань про СА у молодших школярів є *казка*. Народні українські казки; зарубіжні народні, літературні чи авторські казки; українські авторські або літературні; віршовані казки та мультфільми формують позитивне ставлення до оточуючих, дають знання про соціальні норми та відповідають потребам та внутрішньому світу дитини.

Дитина засвоює суспільні норми, правила взаємодії, формує певні стереотипи та комунікативні навички розуміючи особливості їх дотримання у доброзичливому, позитивному, співчутливому відношенні до оточуючих. Вивчаючи українську народну казку «Рукавичка» діти вчать не губити власні речі, поступатися місцем іншим,

знаходити альтернативний вихід з будь-якої ситуації не ображаючи один-одного опинившись в певних умовах.

Обговорюючи казку дитина вчиться дивитися на ситуацію з позиції іншого. Стати на місце іншого, подивитись на ситуацію очима іншої людини, що дає змогу накопичувати власний досвід.

Висновки. Таким чином, до ефективних педагогічних умов відносимо: забезпечення спрямованості позаурочної діяльності закладів середньої освіти на формування соціальної активності, конструктивної взаємодії молодших школярів; педагогічна підтримка молодших школярів у вияві ними соціальної активності на основі партнерської взаємодії; підготовка педагогів до формування соціальної активності молодших школярів.

References

1. *Velykyi tumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* [Great dictionary of modern Ukrainian language] / uklad. i holov. red. V. T. Busel. K. ; Irpin : VTF "Perun", 2009. 1736p.

2. Lozova V. I., Trotsko H. V. *Teoretychni osnovy vykhovannia i navchannia* [Theoretical foundations of education and training]: navchalnyi posibnyk. – Kharkiv, 2002. P. 126 – 174.

3. Malkova M. O. *Formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do vzaiemodii z deviantnymy pidlitkami* [Formation of the professional readiness of future social teachers to interaction with deviant adolescents]: dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.01. Luhansk, 2006. 252 p.

4. Petko L.V. *Hurtok «Mandrivnyky» ta formuvannia sotsialnoi aktyvnosti molodshykh shkoliariv* [The circle "Travellers" and forming social activities in primary school children]. Pedahohichniy almanakh: zb. nauk. pr. Kherson: KVNZ «Khersonska akademiia nepererвної osvity», 2018. Issue 37.

5. Petko L.V. *Do problemy vykhovannia natsionalnoi svidomosti shkoliariv* [To the problem of upbringing the national consciousness in schoolchildren]. Teoretychni pytannia kultury, osvity ta vykhovannia: zb. naukovykh prats. Vyp. 31. K.: Vyd. KNLU, 2006. P. 124–128.

6. Pet'ko L.V. *Pedahohichni ta vykhovni idei V.O.Sukhomlynskoho u formuvanni profesiino oriientovanoho inshomovnoho navchalnoho seredovishcha v umovakh universytetu* [Pedagogical and educational ideas of V.O.Sukhomlinsky in the Formation of a Professionally Oriented Foreign Language Teaching Environment in University Conditions]. *Naukovi zapysky*. Serija "Psyhologo-pedahogichni nauky". Nizhyn: NDU im. M. Gogolja, 2015. No 3. P. 181–187.

7. Pe'tko L.V. *Sotsialno-komunikatyvna aktyvnist pidlitkiv: teoriia i praktyka* [Social-Communicative Activity of Teenagers: Theory and Practice] : [monohrafiia]. K. : VMURoL «Ukraina», 2010. 268 p.

8. Pet'ko L.V. *Stymuliuvannia tvorchykh zdibnostei pidlitkiv zasobamy vtilennia obrazu kazkovoho personazhu* [Stimulating of teens' creativity abilities in view of embodiment the image fairy-tale character's]. *Lialka yak znak, obraz, funktsiia: mater. konf. «Druhi Marka Hrushevskoho chytannia» / za red. O.S.Naidena*. Kyiv: VD «Stylos», 2010. P. 200–204.

9. Pet'ko L.V. *Tury`zm – sprava zaxoplyuyucha* [Tourism is a fascinating matter]. *Rad. shkola*. 1990. No 11. P. 25–29.

10. Tverezovska N., Filippova N. *Sutnist ta zmist poniattia "pedagogichni umovy"* [The essence and content of the concept "pedagogical conditions"]. *Nova ped. dumka*. – 2009. No. 3. P. 90–92.

11. Ternopilska. V.I. *Vidpovidalnist osobystosti: humanitarnyi aspekt* [Personality Responsibility: Humanitarian Aspect] *VISNYK Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 2004. No 14. P. 47–50.

12. Ternopilska V.Y., Fedorova M.A. *Nravstvennye tsennosti mladshykh shkolnykov: tekhnolohyy vospytanyia* [The moral values of junior schoolchildren: technology of upbringing]: posobye. Verlag: LAPLAMBERT Academic Publishing, 2015. – 182 p.

13. Ternopilska V. I. *Sotsialno-komunikatyvna kultura ta yii vykhovannia u molodshykh shkoliariv* [Social-communicative culture and its education in junior pupils]: navch.-metod. posibnyk. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2009. 124 p.

14. Ternopilska V.I. *Sotsialno-komunikatyvna kultura shkoliara: shliakhy skhodzhennia* [Socio-communicative schoolchild's culture: ways of ascension]. Monohrafiia. Vyd.-vo PP «Ruta», 2008. 300 p.

15. Ternopilska V.I. *Teoretychni zasady realizatsii tsinnisnoho pidkhodu u vykhovanni osobystosti* [Theoretical principles of the implementation of the value approach in the education of personality]. *Novi tekhnolohii navchannia: nauk.-metod. zb.* 2016. Issue. 88. Ch. 2. P. 118–121.

16. Ternopilska V.I. The role of self-government in development of leadership qualities among students // Problems of development modern science: theory and practice: Collection of scientific articles. – EDEX, Madrid, España, 2016. – P. 327–330.

Translation of the Title, Abstract and References to the Author's Language

УДК 37.034

Литвиненко Оксана. Педагогічні умови формування соціальної активності молодших школярів.

У статті розглянуто поняття «соціальна активність молодшого школяра», «педагогічні умови». Проаналізовано підходи науковців щодо визначення етимології тлумачення понять «умова» та « педагогічна умова». Обґрунтовано педагогічні умови формування соціальної активності молодших школярів. Ефективними педагогічними умовами визначено: забезпечення спрямованості позаурочної діяльності закладів середньої освіти на формування соціальної активності, конструктивної взаємодії молодших школярів; педагогічна підтримка молодших школярів у вияві ними соціальної активності на основі партнерської взаємодії; підготовка педагогів до формування соціальної активності молодших школярів.

Ключові слова: соціальна активність, педагогічні умови, молодші школярі.

Литвиненко Оксана. Педагогические условия формирования социальной активности младших школьников.

В статье рассмотрено понятие «социальная активность младшего школьника», «педагогические условия». Проанализированы подходы ученых к этимологии понятий «условие» и «педагогическое условие». Обоснованы педагогические условия формирования социальной активности младших школьников. Эффективными педагогическими условиями определены: обеспечение направленности внеурочной деятельности школы на формирование социальной активности, конструктивного взаимодействия младших школьников; педагогическая поддержка младших школьников в проявлении ими социальной активности на основе партнерского взаимодействия; подготовка педагогов к формированию социальной активности младших школьников.

Ключевые слова: социальная активность, педагогические условия, младшие школьники.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ: Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
2. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник. Харків, 2002. С. 126–174.
3. Малькова М. О. Формування професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до взаємодії з девіантними підлітками: дис. ...канд. пед. наук: 13.00.01. – Луганськ, 2006. 252 с.
4. Петько Л.В. Гурток «Мандрівники» та формування соціальної активності молодших школярів. *Педагогічний альманах*: зб. наук. пр. ; редкол. В.В.Кузьменко та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. Вип. 37.
5. Петько Л.В. До проблеми виховання національної свідомості школярів. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*: зб. наукових праць. Вип. 31. К.: Вид. КНЛУ, 2006. С. 124–128.
6. Петько Л.В. Педагогічні та виховні ідеї В.О.Сухомлинського у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Наукові записки. Серія "Психолого-пед. науки"* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 3. С. 181-187.
7. Петько Л.В. Соціально-комунікативна активність підлітків: теорія і практика: монографія. Київ: ВМУРОЛ «Україна». 2010. 268 с.; бібліогр. : С. 249–267.
8. Петько Л. В. Стимулювання творчих здібностей підлітків засобами втілення образу казкового персонажу. *Лялька як знак, образ, функція*: матер. всеукр. наук.-практ. конф. «Другі Марка Грушевського читання» ; за ред. О. С. Найдена. Київ: ВД «Стилос», 2010. С. 200–204.
9. Петько Л. В. Туризм – справа захоплююча. *Рад. школа*. 1990. № 11. С.25–29
10. Тверезовська Н., Філіппова Л. Сутність та зміст поняття «педагогічні умови». *Нова пед. думка*. 2009. № 3. С. 90–92.
11. Тернопільська. В.І. Відповідальність особистості: гуманітарний аспект. *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2004. № 14. С. 47–50.

12. Тернопільська В.И., Федорова М.А. Нравственные ценности младших школьников: технологии воспитания: пособие. Verlag : LAPLAMBERTAcademicPublishing, 2015. – 182 с.
13. Тернопільська В.І. Соціально-комунікативна культура та її виховання у молодших школярів: навч.-метод. посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 124 с.
14. Тернопільська В.І. Соціально-комунікативна культура школяра: шляхи сходження. Монографія. Вид.-во ПП «Рута», 2008. 300 с.
15. Тернопільська В.І. Теоретичні засади реалізації ціннісного підходу у вихованні особистості. *Нові технології навчання*: наук.-метод. зб. 2016. Вип. 88. Ч. 2. С. 118–121.
16. Ternopilka V.I. The role of self-government in development of leadership qualities among students // Problems of development modern science: theory and practice: Collection of scientific articles. – EDEX, Madrid, España, 2016. – P. 327–330.